

Facultat d'Educació

**Universitat de les
Illes Balears**

Memòria del Treball de Fi de Grau

Una ullada a les altes capacitats

Maria Antònia Febrer Llull

Educació Primària

Any acadèmic 2015-2016

DNI de l'alumne: 41570878B

Treball tutelat: Begoña De La Iglesia Mayol

Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació

L'autor autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau.

Paraules clau del treball: altes capacitats, recerca, intel·lectual, Educació Primària, mestres

RESUM

Aquest treball sobre altes capacitats presenta un anàlisi d'un cas únic de l'escola pública Molí de'n Xema de Manacor. A la introducció es un repàs sobre les lleis que actualment regeixen com actuar davant nins amb unes necessitats educatives especials (NEE), més en concret altes capacitats, i alguns estudis que s'han realitzat durant els darrers anys dins el món educatiu.

La part principal del treball es desenvolupa a partir de l'observació i la realització de diferents entrevistes amb persones que treballen directament amb el subjecte. Un cop realitzat aquest i analitzat aquest primer procés s'arriba a unes conclusions prou importants que permeten destruir alguns dels estereotips i falsos mites que circulen actualment dins l'entorn educatiu; així com també permeten reforçar i donar suport als estudis cercats i citats dins el marc teòric.

Paraules claus: altes capacitats; recerca; intel·lectual; Educació Primària; mestres.

ABSTRACT

This End of Year Project by a student of the Grade in Primary Education of the Balearic Islands on high capacities at school presents an analysis of an only case of study from the public school Moil de'n Xema of Manacor. Owing to the lack of contents about this subject throughout the degree, the student decides to review the current legislation on how to perform with pupils with Special Education Needs (NEE by its acronym in Spanish) and more specifically scholars with high capacities, as well as certain studies that have been conducted in the recent years.

After a deep work of research, observation and speaking with different specialists related to the subject of analysis, the student has reached a series of conclusions important enough that allow to destroy some of the stereotypes and false myths currently spread in the educational environment; moreover, they allow to reinforce and support the studies searched and mentioned in the theoretical framework.

Keywords: high capacity; research; intellectual; Primary Education; teacher.

ÍNDEX

JUSTIFICACIÓ	5
INTRODUCCIÓ	6
OBJECTIUS	12
METODOLOGIA	13
ESTRUCTURA I DESENVOLUPAMENT DELS CONTINGUTS	15
1. Escolarització i detecció d'altres capacitats	15
2. Manera de treballar a dins l'aula	18
3. Relació amb els seus companys i resolució de conflictes	19
4. Com explicaríeu la personalitat de na Clara?	21
5. Com veu el tema de la mort na Clara?	23
6. El dia a dia amb na Clara	24
7. Com veuen a na Clara els seu companys de classe?	26
8. Analitzem dos dibuixos de na Clara	28
CONCLUSIONS	31
REFERÈNCIES BIBLIÒGRAFIQUES	34
ANNEXOS	35

JUSTIFICACIÓ

El tema elegit per a realitzar el Treball de Fi de Grau dins l'àmbit de l'Educació Primària és el d'altres capacitats. El motiu principal d'aquesta elecció és perquè durant la carrera no s'ha desenvolupat a fons i és un tema d'actualitat però sobretot d'interès general.

Per altra banda, dins un àmbit informal, els pares amb nins en edat escolar han expressat la seva preocupació sobre la falta de recursos i de coneixements que tenen les escoles avui dia, a part del fet de no haver-se plantejat fins al moment dur a terme una actuació dirigida a casos de nins amb un potencial intel·lectual tan elevat.

El tema del treball s'ha escollit a partir d'aquestes opinions. A més, al llarg del procés de desenvolupament del treball s'espera descobrir més aspectes sobre altres capacitats; no solament centrar-se en el marc teòric, sinó també anar més enllà i fer un petit estudi sobre un cas únic d'altres capacitats (NEE) i poder observar així si el centre segueix qualche tipus de protocol amb aquest col·lectiu.

Per a poder estudiar el tema a fons i tenint en compte el desconeixement sobre les altres capacitats, la proposta ha estat dedicar hores de pràctiques a l'atenció de na Clara, una nina amb altres capacitats i que em permetrà conèixer com és valorada tant socialment com a nivell de feina dins l'aula, quins instruments s'han fet servir, quins passos es segueixen, quines són les tasques que es desenvolupen a nivell d'EAP i quines mesures estableix el centre. Tot això es durà a terme a partir d'observacions dins l'aula de l'alumna, de revisió i anàlisi de documents específics sobre el tema referenciats a la bibliografia, i de la participació en la intervenció del cas.

Un cop feta aquesta aproximació, es revisarà diferent documentació que, conjuntament amb les entrevistes realitzades sobre el tema a la seva tutora i als diferents mestres d'especialització, proporcionaran la informació suficient per a poder fer un anàlisi i arribar a unes conclusions sobre na Clara.

L'estudi de na Clara es durà a terme a una escola pública de la comarca de Manacor, més concretament al CEIP Molí de'n Xema, on no funcionen amb llibres de text, sinó més be a través d'un aprenentatge manipulatiu, vivencial i molt lligat a les experiències, sempre seguint els objectius i els continguts del Currículum de les Illes Balears.

Amb totes les característiques anteriors, es pot dir que aquesta escola treballa per ambients i a través de projectes sempre d'interès cap als alumnes; tot això implica molta participació i col·laboració per part de les famílies.

INTRODUCCIÓ

Es pot considerar que aquest projecte s'emmarca dins el paradigma d'educació inclusiva. Des d'aquest paradigma, la diversitat de l'alumnat és un element enriquidor del procés educatiu a la qual el centre s'ha d'adaptar, tenint en compte altes capacitats en aquest cas per tal d'afavorir el desenvolupament humà.

Els alumnes amb altes capacitats formen un grup heterogeni que comparteix trets comuns, de manera semblant als alumnes amb dificultats per aprendre. És important detectar-los per així poder atendre a les seves necessitats. Durant els darrers anys hi ha hagut un buit important en la seva detecció i en l'actuació del professors, segurament a causa de falsos mites de que els alumnes amb altes capacitats no necessiten cap tipus d'intervenció ni recursos diferents, ja que pel fet de tenir unes capacitats superiors no cal fer-hi cap tipus de treball específic.

Es fa difícil definir el terme altes capacitats, ja que són moltes les definicions que hi ha, però n'hi ha una que engloba les tres característiques principals. Aquesta és la de J. Renzulli (1994), que la defineix com la possessió de tres conjunts bàsics de característiques relacionades entre si i que totes siguin considerades d'igual importància. Són les següents:

- Una capacitat intel·lectual superior a la mitjana, en relació tant a talent com a habilitats generals i específiques.
- Un alt grau de dedicació a les tasques quant a perseverança, resistència, pràctica dedicada, confiança en un mateix, etc.
- Alts nivells de creativitat, considerant-la com la capacitat de les persones per respondre amb fluïdesa, flexibilitat i originalitat.

Per tant, podem dir que el comportament d'un nen amb altes capacitats consisteix en la interacció entre els tres grups de característiques: l'habilitat superior a la mitjana, però no necessàriament a un nivell superlatiu, el compromís amb la tasca i finalment l'elevat nivell de creativitat.

El Departament d'Educació dels EUA, basant-se en les noves investigacions dins l'àrea d'altres capacitats, en l'informe titulat *National Excellence: A Case for Developing America's Talent* (L'excel·lència nacional. Les raons per desenvolupar el talent d'Amèrica), en l'any 1993 va proposar la següent definició d'altres capacitats:

Els nens i adolescents amb altes capacitats demostren respostes notablement elevades, o el potencial necessari per a aconseguir-les, comparats amb altres individus de la mateixa edat, experiència o entorn. Tenen alts nivells de capacitat en les àrees cognitives, creatives i/o artístiques, mostren una capacitat excepcional de lideratge o destaquen en matèries acadèmiques específiques.

Les altes capacitats es poden trobar en nens i adolescents de tots els grups culturals, en tots els nivells socials i en tots els àmbits de l'activitat humana.

Segons Castelló i Martínez (1998), el perfil conductual d'un nen amb altes capacitats sol presentar una característica bàsica: la flexibilitat, és a dir, una bona manera d'entendre qualsevol informació o de copsar-la.

A més a més, també solen tenir uns nivells òptims d'autoestima i confiança en sí mateixos, i, a causa de la seva intel·ligència social i emocional, poques vegades tenen problemes amb els seus companys, encara que mostren una certa tendència a ser independents del grup i a seguir els seus criteris.

Un dels principals problemes, per no dir el més freqüent, és la falta de motivació per estudiar, ja que ells esperen que el nivell de les seves assignatures sigui molt més elevat del que ells obtenen. Aquest fet pot fer que els nens obtinguin unes notes més baixes de les que tocarien treure pel seu nivell intel·lectual. Arrel de tot això es pot provocar una greu desmotivació per part del nen.

Un problema que també pot sorgir majoritàriament a les nenes és que pot ser que rebaixin el seu nivell d'estudi per tal de no destacar per damunt de les altres i així no arriscar-se a quedar fora del seu grup, marginades, de manera que sempre intenten passar desapercebudes dins l'aula.

Finalment, també es pot dir que poden tenir problemes del que s'anomena disincronia, és a dir, presenten diferències entre el nivell intel·lectual i l'emocional. Aquest fet ens porta a mencionar la teoria formulada per Terrassier en el anys vuitanta i que, bàsicament, exposa que un nen amb altes capacitats pot estar a un nivell intel·lectual d'una persona dos, tres o més anys més gran que els nens de la seva edat, però que emocionalment segueix estant en l'etapa que li pertoca per la seva edat. Aquest fet pot causar confusió a molts pares i mestres, per tant és un factor que s'ha de tenir en compte quan es tracta amb nens d'altres capacitats.

El grup d'alumnes amb altes capacitats no és un grup homogeni, per la qual cosa no en poden definir unes característiques comuns entre tots ells. És possible però diferenciar tipus de

combinacions d'habilitats cognitives que permeten agrupar els alumnes amb altes capacitats d'excepcionalitat. L'avantatge és que els perfils donen una informació més precisa sobre els grups d'alumnes amb comportaments similars.

Entre els alumnes amb altes capacitats en podem distingir els perfils següents:

- Precocitat: parlem de precocitat en aquells nens que presenten un desenvolupament molt ràpid durant les primeres etapes de la seva infància, però no necessàriament a nivell intel·lectual, sinó que estam parlant d'un fenomen més be evolutiu.
- Superdotat: el terme superdotat/da, sobredotat/da, molt capaç i alta capacitat es pot dir que són sinònims i fan referència a alumnes amb un nivell molt alt intel·lectualment, a més d'uns alts nivells de creativitat i constància en el seu dia a dia. Aquest terme s'utilitza a partir dels tretze anys, abans utilitzem el terme altes capacitats.
- Talent: un alumne/a és talentós a talentosa quan té una elevada aptitud dins un àmbit específic (artístic, matemàtic, musical, etc.). Pot presentar nivells normals i fins i tot deficitaris dins altres àrees de processament. La irregularitat és una de les característiques de l'alumnat talentós.
- Geni: és aquella persona capaç de canviar el paradigma en un àmbit de coneixement o de l'art. Són molt creatius, intel·ligents i productius. Aquest terme normalment s'utilitza per fer referència a persones adultes.

Finalment cal que quedi clar que no és suficient tenir un quocient intel·lectual (QI) superior a 130 per parlar d'altes capacitats. Hi ha altres característiques i trets que també s'han de donar: disposició activa i il·lusió per treballar, confiança amb les pròpies possibilitats; junt amb un pensament original i una capacitat per anar més enllà del que és convencional, obertura cap a noves experiències, així com també facilitat per trobar noves solucions a problemes tradicionals.

A continuació es farà un recull dels estereotips, falsos mites i realitats més freqüents dels alumnes amb altes capacitats dins un centre educatiu:

- “Els superdotats sempre treuen excel·lents notes. Si suspenen alguna assignatura és que no son superdotats”. La desmotivació, la falta d'interès per allò que s'està explicant i l'avorriment moltes vegades són causa d'un baix rendiment escolar.
- “Són bons intel·lectualment, però físicament són dèbils i malaltissos; socialment són marginals”. Molts estudis indiquen que els nens que gaudeixen de bona salut són acceptats i respectats pels seus companys.

- “Són tan intel·ligents que no necessiten ajuda del professor/a”. En el món educatiu, el mestre o el docent ha de ser el guia que els orienti en l’adquisició de nous coneixements i els proporcioni les eines i la metodologia necessària per satisfer la seva incessant curiositat.
- “En el col·legi solen ser problemàtics i estufats: menyspreen els seus companys”. Els nens amb altes capacitats normalment són ben considerats pels seus companys i solen ser líders. És funció del professor/a evitar episodis desagradables dins l’aula. El professor/a ha d’ensenyar-los a treballar en equips de capacitats heterogènies, ajudant als companys menys dotats, etc. És a aquest punt on el professor/a ha de demostrar la seva capacitat .

És important fer una ullada a tota la normativa vigent que hi ha actualment sobre altes capacitats a la nostra Comunitat Autònoma, sense oblidar-nos dels darrers estudis que s’han realitzat durant aquests últims anys.

Actualment el Ministeri d’Educació i Esports reconeix, a través de la Llei orgànica 2/2006, de dia 3 de maig d’Educació, BOE núm. 106 (2006), que un nen amb altes capacitats és un alumne amb necessitats educatives específiques (NEE) i que les seves necessitats educatives han de ser ateses com qualsevol altre alumne que rebi un suport educatiu per discapacitat, dèficits cognitius o trastorns del desenvolupament i de la conducta.

L’atenció integral a aquest alumnat s’iniciarà a partir del moment en què l’alumne sigui diagnosticat com Necessitats Educatives Especials (NEE).

Segons la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d’educació BOE núm. 106 (2006) a l’article 16, Atenció a la diversitat, explica que l’escolarització d’un nen amb altes capacitats s’ha de flexibilitzar el màxim possible perquè pugui desenvolupar el seu equilibri personal i la seva socialització. També explica que es pot fer un enriquiment curricular mitjançant les adaptacions necessàries.

La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d’educació disposa, a l’article 83, sobre els criteris d’organització dels centres per atendre els alumnes amb altes capacitats, el següent: “1. El projecte educatiu de cada centre ha d’incloure els elements metodològics i organitzatius necessaris per a atendre als alumnes amb altes capacitats, mitjançant programes específics de formació i flexibilitat en la durada de cada etapa educativa. 2. L’Administració educativa ha d’establir, per mitjà dels serveis educatius, protocols per a la identificació de les altes capacitats i l’atenció metodològica adequada.”

A Balears podem trobar l'Associació Balear de Superdotats i Altes Capacitats (ABSAC), que va publicar el document "Atenció Educativa als Alumnes amb Altes Capacitats" (2008), destinat a tot el professorat. A aquest document s'exposen una sèrie de punts per poder donar una ajuda a tots aquells alumnes amb Altes Capacitats.

Aquesta associació dóna un suport en els diferents àmbits, és a dir, tant a nivell de professorat com dins l'àmbit familiar.

La Conselleria d'Educació de les Illes Balears ha informat a tots els orientadors dels diferents centres de les Illes Balears, tants públics com concertats, que a partir d'ara hauran de realitzar unes proves al llarg del curs als nivells de primer de primària i primer d'ESO per detectar possibles casos d'altres capacitats.

Les instruccions generals que ha donat el Consell als diferents orientadors són bàsicament que durant el primer trimestre es farà una observació general de l'alumnat i en el mes de gener s'emplenarà un qüestionari (tutors/especialistes, nens i famílies) amb l'objectiu principal de facilitar la detecció de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

Segons les autores Galián i Belmonte (2015), la Conselleria d'Educació Cultura i Esports de la Regió de Murcia va realitzar un estudi al qual varen participar diferents centres preferents d'alumnes d'altres capacitats i es va arribar a la conclusió que les mesures ordinàries són les més utilitzades. Aquestes fan referència a potenciar la metodologia participativa dins l'aula, establir una graduació quant a la dificultat d'activitats i planificar i dur a terme una sèrie d'activitats d'ampliació que formen part d'una unitat didàctica.

D'una altra banda, les mesures menys utilitzades varen ser treballar a través d'un aprenentatge entre cicles (és a dir a través de racons, ambients etc.), així com també realitzar tallers d'aprenentatge dins l'aula.

Freeman (2015), a través d'un estudi realitzat al Regne Unit, va arribar a la conclusió que els nens amb altes capacitats amb menys èxit han estat aquells que han utilitzat tècniques d'aprenentatge poc madures, com per exemple memoritzar apunts i no usar cap tipus de recurs; en canvi, els que més èxit han tingut són aquells que han estat capaços de desenvolupar diferents capacitats mentals, fent ús de les seves grans capacitats.

Pedrosa, Borges del Rosal, Herranz, Lorenzo i García-Cueto (2011), a través d'aquest estudi, varen verificar que l'instrument d'observació que es presenta (PIA) s'ha dissenyat no només

per a poder avaluar les conductes d'interacció de l'alumnat en el context de l'aula (macroanàlisi), sinó també per a establir els patrons conductuals que sorgeixen en el dia a dia del procés d'ensenyança-aprenentatge mitjançant l'apropament de l'anàlisi seqüencial.

Quant a les propietats psicomètriques del PIA, els resultats obtinguts sobre la seva fiabilitat, calculada mitjançant la TG, es poden considerar satisfactoris, una vegada entrenats els observadors i després de la depuració de les definicions dels codis.

Borges del Rosal, Hernández-Jorge i Rodríguez Naveiras (2011), a través d'un estudi, afirmen que a pesar de les diferències significatives quant a variables socioeconòmiques i rendiment escolar entre un nen amb altes capacitats i un altre amb un rendiment escolar normal, no hi ha diferències quant a adaptació personal, social i escolar, és a dir, no es pot relacionar altes capacitats amb inadaptació.

A partir de tots aquests estudis es durà a terme l'observació d'un cas únic on s'analitzaran diferents aspectes relacionats amb els estudis citats anteriorment. A més a més, també és farà una reflexió força important de com el subjecte veu el tema de la mort gràcies al seu alt grau de maduresa per la seva edat.

OBJECTIUS

Els objectius d'aquest Treball de Fi de Grau en altes capacitats són:

- Analitzar de manera objectiva el cas individual de l'Escola Molí de'n Xema de Manacor. Arrel d'aquí també es podrà observar com actua l'equip docent (el tutor, els pedagogs terapèutics (PT) i els mestres d'especialització (música, anglès, educació física, religió i valors ètics) davant el cas comentat anteriorment.
- S'analitzarà el percentatge d'alumnat d'altres capacitats dins la comarca de Manacor, a través del qual se'n podran treure unes conclusions.
- Aprendre, però sobretot entendre el "món" de les altes capacitats mitjançant l'estudi teòric i pràctic d'aquesta necessitat educativa.
- Identificar les possibles mancances de l'escola en relació a l'estudi del cas únic d'altres capacitats.
- Desenvolupar la capacitat del treball empíric, és a dir, treballar la síntesi i l'anàlisi científic, entre d'altres.

METODOLOGIA

Quan arriba el moment de fer el treball, cal primerament acordar aquella metodologia que se seguirà a partir dels diferents apartats que podem trobar dins el treball. L'IEC (2013) parla de metodologia com un terme que prové de la paraula mètode, camí que segueix o bé obra elemental per iniciar-se a l'aprenentatge d'una disciplina, d'una tècnica etc.

Ferreiro (2002) parla que una manera de treballar és amb teòrica i pràctica. En primer lloc, perquè no hi ha pràctica sense teoria (implícita o explícita) i, en segon lloc, perquè es tracta d'una teoria que serveix a la pràctica no d'una manera immediata (donant receptes per actuar) sinó d'una manera més profunda i a llarg termini.

Segons la Gran enciclopèdia en català (2006) documentar és demostrar o justificar amb documents a més de donar informacions o dades. Aquí s'explica la primera part del treball. Una part que es centra en estudiar i fer una recerca sobre la normativa vigent relacionada amb altes capacitats així com també una sèrie d'estudis que s'han realitzat sobre el tema al llarg dels darrers anys. A més a més, també es mencionen una sèrie d'autors per poder acabar de realitzar un marc teòric correcte.

També s'intenta acostar el màxim possible al lector per situar-lo dins el món de les altes capacitats a les Illes Balears, no només parlant d'un marc teòric sinó entrant dins el seu àmbit d'actuació, com puguin ser associacions, plataformes, etc.

Les principals bases de dades que s'hauran utilitzat per poder dur a terme aquest Treball de Fi de Grau són les següents: ENRIC, Dialnet, Redined, Pumbed i Directory Of Open Access Journals-DOAJ.

A la primera part del treball també es pretén fer una justificació personal, és a dir, quins han estat els motius que han motivat la realització del treball sobre altes capacitats. També es proposen una sèrie d'objectius que es pretenen assolir d'una manera més directe o bé indirectament amb la realització del treball.

A la segona part del treball ja es pot parlar d'una altra part més pràctica, que consisteix bàsicament en l'anàlisi d'un cas únic d'altes capacitats a una escola pública de Manacor. L'individu principal d'estudi i d'observació és na Clara, una nina de 8 anys amb un alt grau de

coeficient actual. L'estudi es fa a partir de l'observació dins l'aula, una sèrie de testimonis familiars i de mestres que ha tingut al llarg de la seva infància, i finalment l'anàlisi d'una sèrie de dibuixos de na Clara que permetran arribar a unes conclusions i saber si les característiques de na Clara ens confirmen o ens desmenteixen diferents aspectes comentats al marc teòric.

Aquesta segona part és farà mitjançant taules d'anàlisi a partir dels diferents testimonis obtinguts al llarg del meu període de pràctiques sobre la seva manera de ser, de treballar, la seva relació amb els companys i un tema que ha cridat molt l'atenció: com ella entén el tema de la mort.

És pot dir que aquest anàlisi és totalment qualitatiu i que les dades que s'obtindran també ho seran.

ESTRUCTURA I DESENVOLUPAMENT: CAS PRÀCTIC D'ALTES CAPACITATS

1. Escolarització i detecció d'altres capacitats.

Na Clara va ser escolaritzada a Educació Infantil a l'escola pública Molí de'n Xema. La seva mestra de cinc anys es va adonar que realitzava força bé les tasques encomanades i que el seu nivell de maduresa era molt superior al de la resta dels seus companys.

Arrel dels comentaris per part de la mestra, els pares de na Clara van anar per primera vegada a una consulta al centre de psicologia, logopèdia i psicopedagogia Eskilet per tal de fer una valoració d'altres capacitats.

Els seus pares descriuen na Clara com una nina amb un temperament fàcil, responsable, obediènt i molt madura per l'edat que té. Des de petita ja han observat una gran facilitat per assolir aprenentatges dins tots els àmbits: lectura, escriptura, matemàtiques, esports, raonament, creativitat i arts plàstiques. També apunten i destaquen que el nivell de lectura, escriptura i matemàtiques actual de na Clara està molt per damunt dels continguts treballats a classe, tant en la quantitat com en la qualitat de la producció.

Els pares també indiquen que té una gran agilitat mental i rapidesa de pensament: entén amb molta facilitat les qüestions explicades a classe i no necessita segones explicacions.

També s'adonen que té un alt nivell de motivació i perseverança davant les tasques del seu interès i la necessitat d'ampliar informació quant més possible, mitjançant la recerca a Internet o demanant als adults. Quan ella veu que no pot trobar una solució no demana més ajuda, sinó que ho deixa i es desanima.

A principi de curs, els pares van observar que na Clara presentava resistència a fer les tasques d'escola perquè eren avorrides, massa fàcils o poc útils. Actualment, pensen que aquesta resistència no està present, però sí que es descuida una mica a l'hora de presentar els treballs.

Finalment cal dir que a nivell social na Clara és una nina totalment integrada dins la societat. No té cap tipus de problemes ni amb el grup-classe ni amb els adults.

Al centre Eskilet li realitzen les proves següents:

- BASC (sistema d'avaluació de la conducta de nens i adolescents)

El BASC (*Behavior Assessment System for Children*), de C.R. Reynolds i R.W. Kamphaus, té com objectiu l'avaluació de diferents dimensions patològiques

(problemes de personalitat i de conducta, trastorns emocionals, etc.) i adaptatives (lideratge, autoestima, etc.) a nens entre tres i divuit anys.

Aquesta avaluació es realitza a través de tres subjectes: pare/mare, tutor/a i el propi nen. Hi ha tres qüestionaris diferents per a cada etapa (Infantil, Primària i Secundària).

Cal dir que dins el període de tres a sis anys només realitzen el qüestionari els pares i tutors, i és a partir del sis anys quan el nen ja el pot realitzar.

En conclusió, podem dir que és un qüestionari que permet conèixer l'estat general del nen o adolescent. En funció de l'escala, una puntuació superior a 69 o inferior a 31 són significatives.

- WISC-IV

L'escala d'Intel·ligència de Wechsler és una prova d'intel·ligència per a nens d'edats compreses entre els 6 i els 16 anys que genera un Quocient Intel·lectual (QI) sense la necessitat de llegir ni escriure.

Aquesta prova s'aplica, no tant per extreure'n un QI, sinó com a eina d'anàlisi clínica. Per tant, cal parar esment al perfil neurocognitiu i no tant al QI total, tot i ser rellevant.

Aquest test està format per quinze proves (10 de principals i 5 d'opcionals) mitjançant les quals s'obté un perfil de puntuacions escalars, un QI total i 4 índexs: comprensió verbal, raonament perceptiu, memòria de treball i velocitat de processament.

Aquest test també permet detectar el rendiment del nen en els diferents índexs i proves, detectar els seus punts forts i dèbils, i finalment realitzar un anàlisi de processament. La informació obtinguda mitjançant aquest test és important per avaluar eficaçment dificultats d'aprenentatge, lesions cerebrals i traumàtiques, altes capacitats, discapacitat intel·lectual i altres alteracions mèdiques i neurològiques.

- Test de Matrius Progressives de Raven

Instrument que mesura la capacitat intel·lectual comparant formes i raonant. S'ofereixen unes làmines al subjecte que ha de resoldre i en les quals ha de trobar figures corresponents a cadascun dels buits que hi ha a cada una d'elles.

El test es pot fer de manera individual o col·lectiva i es disposa d'un temps de 30-60 minuts.

- TALEC (prova de lectoescriptura en català)

Prova individual que defineix qualitativament i quantitativament el nivell d'aprenentatge a nivell de lectoescriptura.

A través d'aquest test s'analitzen principalment tres ítems: la velocitat lectora, la precisió lectora i finalment la comprensió lectora.

Dins la part de velocitat lectora es mesura el temps i després a partir d'aquest es treu un percentil. Una vegada s'han obtingut aquests dos valors es duu a terme una valoració. A la precisió lectora es calculen el nombre total d'errors i a partir d'aquí es treu un percentil, i després es durà a terme una valoració.

I ja la darrera, a la comprensió lectora es calculen el nombre d'encerts i com en els casos anteriors d'aquí es treu un percentil i finalment es duu a terme una valoració.

- Woodcock JOHNSON III (WJIII)

Dins aquest test es va dur a terme dues proves:

2. Mitjançant aquesta prova es mesura l'habilitat per a dur a terme operacions matemàtiques que requereixen la realització de sumes, restes, multiplicacions, divisions i combinacions d'aquestes operacions bàsiques.
3. Aquesta prova de fluència matemàtica consisteix en solucionar operacions matemàtiques simples de suma, resta i multiplicació el més ràpidament possible en un temps límit de 3 minuts.

Un cop realitzades totes aquestes proves s'arriba a la conclusió que na Clara reuneix totes les característiques prototípiques d'altres capacitats, ja que manifesta nivells molt alts en la capacitat de càlcul, lectura, escriptura, concentració, atenció, memòria auditiva a curt termini i processament seqüencial, entre d'altres.

A més a més, na Clara té una gran facilitat per aprendre idiomes, cançons i ritmes, dur a terme activitats físiques que impliquen l'ús del cos i la seva coordinació i organitzar, classificar i ordenar elements de l'entorn i la naturalesa. Té molt bona capacitat per entendre les altres persones i treballar amb elles.

Després d'haver passat per aquest centre, la seva tutora va decidir derivar el cas a l'equip d'orientació de l'escola. Aquest va decidir passar les proves CREA, unes proves estandarditzades. A través d'aquestes es torna a confirmar que és una nena amb altres capacitats.

L'equip d'orientació del centre descriu na Clara com una nena reflexiva, amb una bona capacitat d'atenció, memòria i percepció; el seu funcionament intel·lectual és molt superior en relació als seus companys; té una gran capacitat de planificació, organització i abstracció; una gran capacitat creativa; i finalment destaquen que no té cap tipus de dificultat.

2. Manera de treballar dins l'aula

Professor de Música	<p>“Dins la classe és una nina com les altres, ben normal i corrent, ella ho sap però pareix que mai vol aixecar la mà la primera, pareix que dóna l'oportunitat als altres”. “No té cap problema perquè ella coneix la lectura i sap on són les notes i per tant no li costa gens”.</p>
PT de primer cicle	<p>“Era com una PT més, tenia una capacitat de memòria fabulosa i ho feia exactament com ho feia jo dins l'aula. Ella abans de llegir preferia ajudar als altres. I això estava molt bé”.</p> <p>“És un líder molt positiu dins l'aula”.</p>
Professora d'educació física (segon cicle)	<p>“No és la típica nina d'altres capacitats”. “Quan vaig fer una prova teòrica de tota la pràctica que vàrem fer, ella en un minut ho va tenir fet”.</p> <p>“La consciència corporal que té és impressionant”.</p> <p>“Amb un moment et contesta”.</p>
Professor d'educació física (primer cicle)	<p>“És una nina que molt bé, és una nina d'educació física de notable a nivell motor”. “A nivell cognitiu és una nina amb una capacitat de raonament avançada per la seva edat”.</p>
Professora d'infantil	<p>“Va cridar l'atenció la facilitat a l'hora de llegir, d'escriure i de fer operacions matemàtiques, coses que a l'escola no treballàvem directament”.</p> <p>“Els seus dibuixos estaven molt bé i feia unes figures molt realistes”.</p> <p>“Dibuixava uns detalls pocs típics a la seva edat”.</p>
Tutora de segon cicle	<p>“Na Clara és una nina que s'implica en totes les assignatures”.</p> <p>“És constant i li agraden molt els reptes”.</p> <p>“Compleix amb el que la mestra li demana però sovint demana activitats més complicades”.</p>
Tutora de primer cicle	<p>“Molt intel·ligent, d'altres capacitats. Destaca en totes les àrees de manera sorprenent, la seva memòria és prodigiosa”.</p>

*Totes les entrevistes dels subjectes que han volgut participar es poden trobar completes al darrer apartat del treball (ANNEXOS)

- Anàlisi i conclusions sobre la manera de treballar de na Clara:

- Na Clara s'implica a l'hora de treballar i fer feina.
- Sovint compleix amb el que la mestra li demana.
- Capacitat intel·lectual fabulosa.
- Facilitat a l'hora de realitzar les tasques dins l'aula.

Per tant es pot dir que na Clara és una nina treballadora que sap molt bé quin és el seu rol dins l'aula i que sap quan pot ajudar i quan no; a més a més, és una nina que dóna l'oportunitat als altres a l'hora d'intervenir dins l'aula.

3. Relació amb els seus companys i resolució de conflictes

Professor de música	<p>“Ella està totalment integrada dins el grup, participa positivament dins el que hi ha. Amb els companys molt bé, si és ajudant ajuda, si ha de tocar ho fa”.</p> <p>“El seu comportament és excel·lent i té unes habilitats socials que ho veu i per tant no té cap demostració a fer, no ho necessita”.</p>
PT de primer cicle	<p>“Ens ha ajudat moltíssim. Ha estat un referent pels nins que tenien dificultats. Podies posar na Clara perquè ajudés a qualsevol nin ja que ho feia com una mestra més. Això també cridava molt l'atenció”.</p> <p>“No era mai prepotent, inclús moltes vegades, petitona, hagués pogut demanar molt més i no ho feia, anava a ajudar als altres”.</p>
Professora d'educació física (segon cicle)	<p>“És vera que els nins dins la classe la tenen com un líder, molts de pics diuen: -Això na Clara ho sap! Però no d'una manera despectiva”.</p>
Professor d'educació física (primer cicle)	<p>No parla sobre la relació amb els seus companys, però si que destaca la falta de socialització en altres casos d'altres capacitats que ha tingut al llarg d'anys d'experiència com a mestre. Per tant dona a entendre que la relació de na Clara amb els seus companys és positiva i bona.</p>
	<p>“Na Clara era una nina molt sociable i no tenia cap problema per compartir jocs amb els seus companys. Li costava una mica la resolució de conflictes, la seva</p>

Treball de Fi de Grau. Educació Primària

Professora d'Infantil	primera reacció era estrènyer, deia que no ho feia aposta, però ella sabia que feia mal als nens i si vàrem tenir una sèrie d'entrevistes amb la seva mare perquè estava com a nerviosa.”
Tutora de segon cicle	“Na Clara intenta resoldre els conflictes parlant i raonant, encara que ella vol tenir la raó. Si no ho aconsegueix d'aquesta manera va a la mestra, normalment se sol posar molt nerviosa i a vegades acaba contant el conflicte plorant”. “Quant a relació amb els seus companys, potser sigui allà on veig més dificultats. Alguns companys la volen com a companya perquè els ajudi amb les tasques acadèmiques i artístiques, però moltes vegades no la cerquen per jugar”. “Tot i així no està discriminada, està integrada i té dues amigues molt bones que no la deixen mai, però crec que hi podria estar molt més”.
Tutora de primer cicle	“No se li escapa res, duu un control espectacular de tot el que passa dins l'aula”.

*Totes les entrevistes dels subjectes que han volgut participar es poden trobar completes al darrer apartat del treball

(ANNEXOS)

- Anàlisis i conclusions sobre la relació amb els seus companys i la resolució de conflictes:

- Na Clara està integrada dins el grup-classe
- Na Clara és un líder positiu dins l'aula. Fet que cal destacar per ser una nena amb altes capacitats.
- Angoixa a l'hora de resoldre conflictes. És pot observar que tant la tutora d'infantil com la tutora que enguany té na Clara parlen de com resol ella els conflictes.

La tutora que té enguany comenta que quan han de resoldre un conflicte ella es posa nerviosa a l'hora de parlar i que moltes vegades l'angoixa provoca que parli plorant.

En canvi, la mestra d'educació infantil comenta que moltes vegades resolvia els conflictes estrenyent els seus companys, encara que el seu objectiu final no fos fer-los mal.

- Control espectacular de tot el que passa dins l'aula. És una nina que està en tot.

Dins aquest apartat cal destacar i fer una reflexió sobre el que diu la seva tutora actual; ella pensa que na Clara està integrada dins el grup, però sí que nota que té dues amigues incondicionals que sempre juguen amb ella, però els altres li fan molt de cas a l'hora de fer feinetes i acabar tasques. Potser s'hauria de treballar, ja que pot ser un problema de cara als cursos que venen.

4. Com explicaríeu la personalitat de na Clara?

Professor de música	No en parla
PT de primer cicle	<p>“És tan intel·lectualment com emocionalment d'altres capacitats”.</p> <p>“Té una personalitat molt definida i ella juga amb el que vol”. “Na Clara no té grupets, ella fa el que vol”. “Viu d'una manera assertiva”. “En aquest sentit na Clara és una adulta més; encara que al fons sigui una nina”.</p> <p>“Quan s'equivoca ho veu, té una gran facilitat.”</p> <p>“Li encanten les converses amb els adults”.</p>
Professora d'educació física (segon cicle)	“Ella no es fa notar, sempre intenta passar desapercibuda. Ella dins la seva. No és de voler cridar l'atenció”.
Professor d'educació física (primer cicle).	“Na Clara és una nina molt afectiva, per dir-ho d'alguna manera. És afectuosa, expressa emocions.... també té molt de sentit de l'humor.”
Professora d'infantil	“Na Clara té un caràcter fort, sap el que vol fer i per fer-la canviar d'opinió li has de raonar molt les coses. Si xerraves amb ella i li donaves la teva explicació i les teves raons, la podies fer canviar. En canvi si li deies: Clara així no! A ella no li anava bé”.
	“Com a persona és molt educada i molt responsable”.

Treball de Fi de Grau. Educació Primària

Tutora de segon cicle	<p>“Ella és més madura que els altres a l’hora de prendre decisions o d’assumir responsabilitats”.</p> <p>“Li agrada molt participar de les bromes dels adults i sempre demana si me pot ajudar”.</p> <p>“És feiner i servicial, no es fa pesada, ja que sap quan pot i quan no pot intervenir.”</p> <p>“Per tot això i per la seva manera de ser es guanya l’afecte de tot el professorat, que l’adora”.</p> <p>“En conclusió diria que és una persona encantadora”.</p>
Tutora de primer cicle	<p>“En algunes ocasions té alguns episodis crítics en que es rebel·la davant la impotència que li provoca la situació tan dura que li ha tocat viure a una nina d’aquesta edat i amb un cervellet tan privilegiat”.</p>

*Totes les entrevistes dels subjectes que han volgut participar es poden trobar completes al darrer apartat del treball (ANNEXOS)

- Anàlisi i conclusions sobre la personalitat de la Clara:

- Na Clara té una personalitat molt ben definida.
- Destaquen també que és una nina que és d’altes capacitats emocionalment.
- Quasi sempre, per no dir sempre, intenta passar desapercebuda.
- Té un bon sentit de l’humor.
- Li agrada mantenir converses amb els adults.
- És una nina que atreu a tot el professorat pel seu caràcter i la seva personalitat.

Dins aquest apartat cal destacar per damunt de les altres coses el caràcter i la personalitat que té na Clara. És un caràcter peculiar, ja que no és el típic dels nins de la seva edat. Però tot i això s’ha de tenir present que això no deixa de banda que segueix sent una nina de vuit anys. Na Núria, la seva tutora, diu que a pesar de que sempre vol ajudar als seus companys i a ella, a l’hora de dur a terme diferents tasques no és una nina pesada ni enguixadora.

5. Com veu el tema de la mort na Clara?

<p>PT primer cicle</p>	<p>“Li va costar una mica acceptar-ho i ubicar-se, ja que tot va succeir en un dia i na Clara en aquell moment no sabia gestionar massa les emocions però tot i així ja et feia una descripció del que sentia molt més àmplia i molt més elevada; ella no et deia estic trista, ella et feia unes altres explicacions”.</p> <p>“Va fer un poc de davallada amb la mort del seu pare, no entenia massa bé aquell sentiment que sentia però crec que després ho va gestionar molt bé”.</p>
<p>Mare de na Clara</p>	<p>“El seu pare va morir”. “Na Clara ho va passar molt malament, ja que el seu grau de maduresa era molt gran.”</p> <p>“Ella ho va veure des del primer moment”.</p> <p>“Desafortunadament el tema de la mort ha estat present a les nostres vides, des de que va néixer s’ha mort la seva padrina, dos oncles meus i després el seu pare”. “A ella, amb el tema de la mort no li pots contar “històries de nens petits” perquè ho té més que assumit”.</p> <p>“Quan va morir la seva padrina, na Clara va voler venir amb nosaltres a l’enterrament, al tanatori, per tot”.</p>
<p>Professora d’educació infantil</p>	<p>“Tot el tema de la mort ho tenia ben clar. Ens ho va explicar perfectament”.</p> <p>“Quan es va morir la seva padrina ens va contar tot el procés: des de l’enterrament fins que la van posar dins un bagul, entenia perfectament tot el procés que duu el tema de la mort”.</p>
<p>Tutora de segon cicle</p>	<p>“A dins l’aula no hem parlat del tema de la mort en sí, però si que ha sortit el tema de les diferents famílies ja que també hi ha una nina de mare fadrina”.</p>

*Totes les entrevistes dels subjectes que han volgut participar es poden trobar completes al darrer apartat del treball (ANNEXOS)

- Anàlisis i conclusions sobre com veu la Clara el tema de la mort:
  - Na Clara entén perfectament el tema de la mort, li va costar una mica acceptar quin sentiment provoca aquesta desgràcia tan grossa.
  - Té totalment assumit el tema mort.
  - Capacitat de maduresa increïble relacionat amb aquest tema.
  - No accepta que li contin històries relacionades amb la mort.

Vaig elegir analitzar aquest tema perquè em va sorprendre la maduresa de na Clara davant el tema de la mort. Tot i encara em sorprèn quan penso la maduresa que ha de tenir una nina de quatre anys per anar a l'enterrament de la seva padrina i tenir la força per contar-ho als teus amics.

També seria important tractar el tema dins l'aula per si ella qualche dia necessita contar-ho. Són temes poc tractats en general a les escoles d'avui dia.

6. El dia a dia amb na Clara.

Aquest punt analitzarà principalment a partir del que ens ha contat la seva mare sobre el dia a dia amb na Clara. Es comentaran diferents aspectes que siguin rellevants dins la seva vida quotidiana.

- “A na Clara basta que li diguis les coses una vegada. Li dius les coses una vegada i ja no importa que li tornis a dir. Jo crec que aquesta escola ens ha anat molt bé amb ella; això de fer feina per ambients li ha permès descobrir coses noves.”
- “Na Clara sempre troba eines per sortir endavant. Ara mateix torn a veure na Clara contenta, alegre...”
- “Enguany fa tercer de primària i li està costant una mica. Clar, ha començat més feinetes, més coses... I a principi de curs ja hem començat a sentir: I això que estem fent és massa fàcil, això és un avorriment...”.
- “Na Clara té un germà de quatre anys i està cursant quart d'infantil a la mateixa escola que na Clara. El Nil és el seu germà i el veig com ella.

- “Na Clara té el sentit de la justícia molt, però molt desenvolupat i adquirit. Per exemple quan anem amb el cotxe em demana: - “mamà, aquí a quant pots anar?” i qualque vegada me diu: – “aquí vas massa aviat”.
- “Un altre exemple molt clar és que quan hi ha una injustícia a l’escola, na Clara ve malalta”.
- “A na Clara li costa ser molt petita”.
- “Uns dels problemes que tenim a casa és que li costa molt creure. Quan la reny per qualque cosa que ha fet malament me diu: -“si no estem d’acord, ens hi hem de posar”.
- “Na Clara pensa que la seva opinió és tan vàlida com la meva”.
- “La relació amb el seu germà és bastant bona, però com tots els germans es barallen, discuteixen... Però a pesar de tot això na Clara passa molt de gust d’ensenyar al seu germà ja que a ell li interessen les coses que na Clara li conta”.
- “Dins l’àmbit familiar (a casa), tant na Clara com en Nil són bastant autònoms”.
- “Actualment vaig a teràpia ja que m’estic donant compte que na Clara també necessita que la tracti com una nena petita que és”.
- “Ara mateix m’estic esforçant cada dia, el dematí l’ajudo a vestir-se, l’aixeco del llit (a ella li encanta)”.
- “És una nina molt lògica, agafa les coses molt fàcilment”.
- “Sempre que anem amb el cotxe intent no posar les notícies perquè sempre em demana: Què ha passat? Un atemptat?”.
- “Na Clara vol estar amb tot i moltes vegades passa massa pena”.
- “Ella ho sap tot”. Una cosa que em crida molt l’atenció és que encara creu amb els Reis d’Orient, aquest fet em sorprèn molt! Això deu ser perquè encara no li deu haver passat per la neurona! Jo crec que la il·lusió li passa per damunt”.
- “Jo sempre he estat molt honesta amb ella. Tanmateix és impossible xerrar-li amb mentides o contat històries que no existeixen”.
- “Na Clara moltes vegades me diu: -mamà, me sap greu posar-te les coses difícils”.
- “Li costa moltíssim assumir que no té la raó i moltes vegades no ho vol veure”:
- “Ella necessita moltes coses noves, innovacions, jocs de nins més grans, ella amb el tema dels doblers ja fa dos anys que torna el canvi perfectament”.

- “Com a mare em costa veure na Clara com una nena de vuit anys”.
- Anàlisi i conclusions sobre el dia a dia amb na Clara:
- Na Clara és bastant autònoma i bastant lògica per la seva edat.
  - Vol tenir el control de totes les coses i ho vol saber tot.
  - Sempre que pot intentar parlar amb els adults, ja que per ella les conversacions són més interessants. Parlen sobre un tema d'interès.
  - Té molt però molt assumit el tema de la justícia.
  - Intenta cercar el sentit lògic de les coses.

Na Clara és una nina peculiar, totes les conclusions dites anteriorment són positives, però moltes vegades les vol dur tan a l'extrem que es converteixen en coses negatives. Moltes vegades, com hem citat anteriorment, vol estar al mateix nivell que la seva mare i aquest fet pot arribar a provocar una sèrie de problemes de cara al futur. La mare arriba un moment que ha d'anar a teràpia perquè no tracta la seva filla com una nina de vuit anys, sinó que la veu ja molt més gran i amb un nivell de maduresa molt alt.

7. Com veuen a na Clara els seus companys de classe?

Companya 1 de classe	“Na Clara és una nina molt estudiant, és rossa, li agrada tocar la flauta travessera i va a cant”. “M'encanta així com és”.
Company 2 de classe	“Na Clara ho fa molt bé”. “Sovint tenim qualche problema”. “Quan ho necessitem ens ajuda molt”.
Companya 3 de classe	“Na Clara sempre fa els deures quan acaba de dinar i es concentra molt i és molt divertida”. “Anem a flauta travessera juntes”. “És molt llesta, li agrada fer les coses amb molt d'interès. A més d'això, té una mare molt respectuosa”.

Treball de Fi de Grau. Educació Primària

Companya 4 de classe	“Na Clara em crida l’atenció perquè dibuixa molt bé, té molt bon caràcter, és molt amable, escriu molt bé, li agrada fer feinetes i participa molt el temps de classe. Quan no entenem qualque coseta ens ho explica”.
Company 5 de na Clara	“Na Clara fa les feines molt ràpid, també dibuixa molt bé. Tothom diu que dibuixa molt bé”. “És una nena baixeta, es duu bé amb els seus amics”. “També sap fer moltes manualitats”.
Company 6 i 7 de na Clara	“Na Clara és sa millor, és molt bona estudiant i mai repetirà. Ens duem molt bé amb ella. És molt bona en matemàtiques i amb els estudis en general. També dibuixa molt bé”.

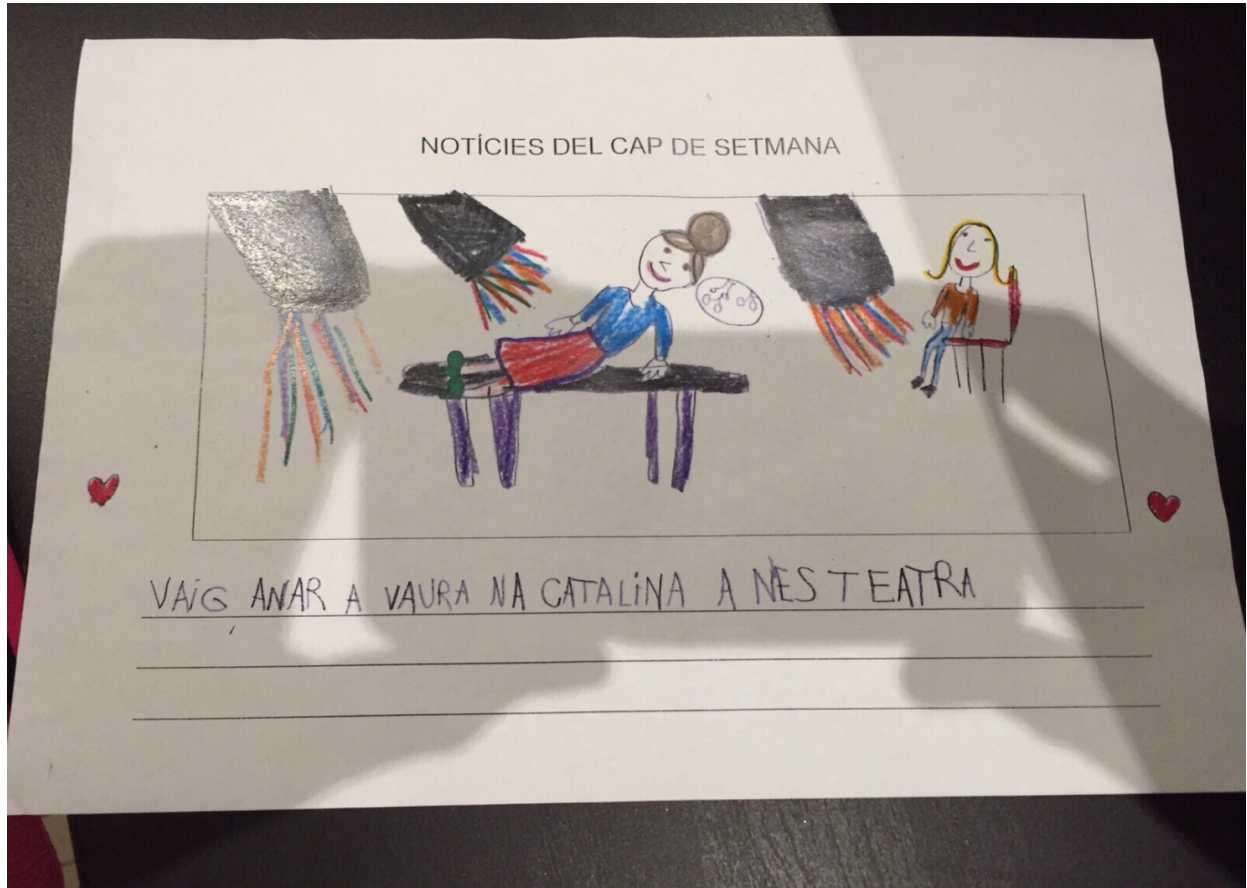
*Totes les entrevistes dels subjectes que han volgut participar es poden trobar completes al darrer apartat del treball (ANNEXOS)

- Anàlisi i conclusions sobre com veuen na Clara alguns companys de classe:
  - Una nina que fa les feines molt ben fetes i molt ràpid, per això alguns d’ells diuen que és molt bona estudiant i que mai repetirà.
  - Destaquen molt la seva manera de dibuixar.
  - Veuen a na Clara com una nina més dins l’aula, que moltes vegades ajuda als altres quan han d’acabar feinetes.
  - Hi ha un company que diu que sovint té problemes amb ella. Pot ser pel seu caràcter li agradi “picar” una mica a la gent.

En conclusió crec que es pot destacar que na Clara és una nina estimada entre els seus companys, però a part de tot el citat anteriorment crec que és important remarcar que a pesar de ser un líder positiu dins l’aula, que els amics no la superposen per damunt d’ells ni la menyspreen, fet molt important; això l’ajuda a estar totalment integrada dins el grup-classe.

8. Analitzem tres dibuixos de na Clara

PRIMER DIBUIX

Aquest dibuix va ser dibuixat per na Clara quan feia tercer d'infantil (cinc anys). Els nins havien de dibuixar i descriure el que havien fet el cap de setmana. Aquest cap de setmana la Clara va anar a veure la seva practicant al teatre.

Que podem destacar d'aquest dibuix?

- Està molt ben dibuixat per estar fet per una nena de cinc anys. Amb quins detalls ens fixem per afirmar-ho?
  1. Ha dibuixat les quatre potes a la cadira i a la taula.
  2. La postura tombada de la nena que hi ha damunt la taula de costat amb el detall de los notes musicals perquè en aquell moment estava cantant.

3. I la nina que seu a la cadira està perfectament asseguda. Té els genolls i el cos doblegat (és a dir, dóna forma al cos, intentant que sigui el més real possible).
4. També podem observar els detalls dels llums. Podem veure com hi pinta diferents colors.

El que destaca més d'aquest dibuix de na Clara és el detalls que hi dibuixa.

D'una altra banda, cal fixar-se amb l'escrit que hi ha abaix. Ja escriu, separa les paraules i les escriu així com sonen. A més a més, no deixa cap síl·laba sense escriure.

SEGON DIBUIX

D'aquesta imatge cal destacar principalment els detalls. Ha dibuixat la tija amb les pines, després el mosaic que ha fet dins la flor. A cinc anys normalment els nins dibuixen una margalida. La

típica flor. L'altre flor tampoc és la típica, només l'ha dibuixada amb tres pètals i com si tingués moviment.

D'una altra banda, cal fixar-se amb l'escrit que hi ha a dalt. Ja escriu, separa les paraules i les escriu així com sonen. A més a més, no deixa cap síl·laba sense escriure, exactament el mateix que s'ha comentat al dibuix anterior.

CONCLUSIONS

J. Renzulli (1994) defensa que un nen perquè sigui d'altres capacitats ha de posseir tres conjunts bàsics de característiques relacionades entre sí i que aquestes siguin considerades d'igual importància. Na Clara posseeix un coeficient intel·lectual molt superior a la mitjana, té un alt grau de dedicació a les seves tasques del dia a dia i té confiança en ella mateixa i, finalment, té alts nivells de creativitat sobretot a l'hora de dibuixar; per tant, reuneix els tres pilars bàsics de característiques d'un nen amb altres capacitats.

Igual passa amb la definició proposada pel Departament d'Educació dels EEUU, on hi destaquen sobretot alts nivells de capacitat en les àrees cognitives, creatives i artístiques, mostren una capacitat excepcional de lideratge (destaquem que en el cas de Na Clara sempre ha estat un lideratge positiu i d'ajuda cap als seus companys) o també que destaquen en matèries acadèmiques específiques (en aquest cas, la Clara destaca en totes les matèries de l'escola).

Anant enrere i repassant les diferents entrevistes, hi ha un fet que m'ha cridat bastant l'atenció, Castelló i Martínez (1998), parlen que els nens amb altres capacitats solen ser independents del grup i segueixen els seus propis criteris. Na Clara efectivament no té un grup en concret dins l'aula, ella va d'un lloc a l'altre i sempre s'acomoda amb qui vol en aquell moment. Ells també parlen sobre diferents problemes de desmotivació a l'hora d'estudiar per no trobar-se superior als altres i no ser discriminats; crec que aquests problemes es solen donar en edats superiors (principalment a partir de Secundària). Na Clara no té cap problema d'aquest tipus, de fet sempre ajuda als seus companys per acabar les feinetes.

Crec que és força important fer una mica de reflexió i pensar amb el que va dir la seva tutora actual. "Na Clara no està discriminada, està integrada i te dues amigues incondicionals, però crec que hi podria estar una mica més. Molts de companys la volen com a companya perquè els ajudi amb les tasques acadèmiques i artístiques, però na la cerquen tant per jugar". Crec que cal pensar-hi i començar-hi a treballar; ja que això pot evitar problemes en els cursos superiors.

Un altre punt important que cal recordar sobre les altres capacitats és que els nins que formen aquest grup és totalment heterogeni. Na Clara té una personalitat peculiar que crida l'atenció a la majoria dels mestres i això fa que la majoria d'ells li agafin un tracte especial i no s'adonen que tenen al seu davant una nena amb altres capacitats.

Dins els diferents perfils que hi trobem dins el món de les altes capacitats podem situar na Clara dins el perfil de superdotat ja que com hem dit abans el seu nivell intel·lectual és molt alt, fins a dos cursos superiors al curs que està cursant, té un gran nivell de creativitat i constància en el seu dia a dia. En el cas de na Clara parlarem d'altres capacitats ja que encara no té els tretze anys.

Amb això m'agradaria fer una reflexió personal. Quan parlem d'altres capacitats pareix que no estàs etiquetant, ja que és com un terme general; però quan empren superdotat, el primer que et ve al cap és "empollón". Pot ser nosaltres, com a futurs docents ens hauríem de plantejar aquestes coses i potser evitaríem molts de problemes dins aquest àmbit de necessitats educatives especials.

Ara ve una de les parts que em fa més ganes escriure i poder tombar els falsos mites o estereotips que tant de mal fa actualment dins l'escola:

- "Són bons intel·lectualment, però físicament són dèbils i malaltissos; socialment són marginals". Aquest estereotip és totalment fals, ja que na Clara és una nina integrada dins el grup-classe i que a nivell social no té cap problema. A més d'educació física és una nina de notable.
- "Són tan intel·ligents que no necessiten ajuda del professor/a". D'aquesta frase m'agradaria parlar-ne; hi ha un moment de l'entrevista on la mare de na Clara comenta que ha d'anar a teràpia perquè arriba un moment que no t'adones i tractes la teva filla com si fos més gran. Moltes vegades aquests nens són el qui necessiten més l'ajuda dels mestres encara que sigui per la part emocional.
- "En el col·legi solen ser problemàtics i estufats: menyspreen els seus companys": tot al revés que en el cas de na Clara. Ella sempre intenta passar desapercebuda i sempre que pot ajuda als seus companys en les tasques de classe.

Segons les autores Galián i Belmonte (2015) afirmen que les mesures ordinàries són aquelles més utilitzades dins les escoles. És a dir establir una graduació en quan a la dificultat d'activitats i planificar i duu a terme una sèrie d'activitats d'ampliació que formen part d'una unitat didàctica.

La mare de na Clara sempre ha dit que el fet que la seva filla vagi a una escola on es treballa per ambients i a través de racons ha ajudat molt a la seva filla a créixer. A més a més a dins la

seva aula també duen a terme diferents tallers d'aprenentatge. Treballar d'aquesta manera permet que cada nen treballi al seu ritme.

A més a més na Clara ha tingut l'oportunitat d'anar a treballar amb un cicle més alt quan els tocava fer els racons. Però a l'hora de prendre aquestes decisions sempre s'ha de tenir en compte que el coeficient intel·lectual no va en relació amb el nivell de maduresa o més ben dit amb el nivell emocional.

Amb això mateix cal mencionar l'estudi de Freeman (2015) on podem remarcar i reafirmar la importància de que els nens amb altes capacitats puguin treballar a una escola com la de Molí d'en Xema de Manacor on donen molta importància al desenvolupament individual de cada alumne.

Finalment Borges del Rosal, Hernández-Jorge i Rodríguez Naveiras (2011), afirmen a través d'un estudi que no es pot relacionar altes capacitats amb inadaptació. Amb aquest cas queda totalment demostrat que el que afirmen és cert.

No he detectat cap mancança en relació a l'actuació de l'equip d'orientació amb na Clara. Com s'ha vist na Clara no és una nina gens conflictiva. Ha ajudat als mestres i ha estat un líder positiu dins l'aula. Enguany la tutora s'ha posat en contacte amb la PT perquè l'ajudés a cercar material per quan na Clara acaba les tasques. Han decidit donar-li fitxes amb un nivell superior al que actualment ells estan. Na Clara disfruta fent-ho.

Crec que puc afirmar que he assolit els objectius proposats. I sí, puc dir que ara sé més que quan vaig començar el treball de fi de grau, no només des de una perspectiva de continguts, sinó a m'he desenvolupat més com a persona a nivell personal.

Un cop haver acabat aquest treball a la conclusió més general a la que he arribat és que cada nen és un món i que a dins cada escola ens trobem en cents i cents d'aquest.

Aquest treball m'ha fet créixer com a persona, però sobretot ha fet formar-me com a futura docent per a treballar com a mestre dins una aula amb al·lots. També m'ha aportat una gran quantitat de coneixements que no sabia abans sobre el tema treballat. A més a més he pogut conèixer el dia a dia de na Clara i veure la gran maduresa que pot arribar a tenir una nina a aquesta edat.

Finalment agrair a totes aquelles persones que han fet possible la realització d'aquest treball.

BIBLIOGRAFIA

Barbe, W (1968). *La educación del niño excepcional*. Argentina. Editorial Troquel S.A.

Benito, Y (1994). *Intervención e investigación psicoeducativas en alumnos superdotados*. Salamanca. Amarú Ediciones.

Borges del Rosal, A., García-Cueto, E., Pedrosa, I., Lorenzo, M., & Herranz, N. (2013). Desarrollo del Protocolo de Observación de Interacción en el Aula: aplicación en un programa de niños con altas capacidades. *Revista de educación, Extraordinario* (2013), 293-312. Recuperado de <http://www.mecd.gob.es/dctm/revista-de-educacion/articulosre2013/re201312.pdf?documentId=0901e72b8176d646>.

Decreto 2/2006. (3 de Mayo de 2006). Boletín Oficial del Estado, BOE nº 106.

Artículo 83. Decreto 12/2009. (10 de Julio de 2009). Recuperado http://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/ca-112-2009.t7.html#a82.

Donoso-Osorio, E., Conejeros-Solar, ML., & Gómez-Arizaga, MP. (2013). Perfil docente para alumnos/as con altas capacidades. *Magis. Revista Internacional de Investigación En Educación*, 5 (11), 393-411. Recuperado de <http://revistas.javeriana.edu.co/index.php/MAGIS/article/view/5709/0>.

Gallego, M (2012). *Guía para la integración del alumnado con TEA en Educación Primaria*. Salamanca. Instituto Universitario de Integración en la Comunidad.

Pérez, F (2006). *Alumnos con capacidades superior*. Madrid. Editorial Síntesis.

Pomar, CM. (2001). *La motivación de los superdotados en el contexto escolar*. Santiago de Compostela. Servicio de Publicacións e Intercambio Científico, Campo universitario sur.

Sureda, J., Morey, M., & Comas, R. (2015-2016). *Documentación y comunicación científica* (Citar correctamente las fuentes utilizadas. Técnicas para la elaboración de citas. Referencias bibliográficas. Palma de Mallorca, España: Universidad de las Islas Baleares: Grado en Pedagogía, Educación Social y Trabajo Social.

Vázquez, A., Rodríguez, C., Álvarez, D., Núñez, JC., González-Pienda, JA., Álvarez, L., González, L., & González, P. (2010). Un modelo educativo de adaptación curricular en alumnos de altas capacidades. *Revista electrónica interuniversitaria de formación del profesorado*, 13 (1), 147-158. Recuperado de <http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3163546>.

Wallace, B (1988). *La educación de los niños más capaces*. Madrid. Visor Distribuciones.

ANNEXOS

Mare de na Clara,

“Na Clara ha estat la nostra primera filla, i clar tampoc no teníem així, bé va ser la primera neta dins la família i tampoc teníem molt a prop un referent de saber realment que fan els nens a cada moment concret. Na Clara va ser una nina que va tardar un poc a xerrar, però des de el moment que ho va fer, va xerrar perfecte i amb unes paraules i expressions que no corresponien massa a la seva edat.

Va entendre el sentit figurat des de molt petita captant les bromes dels grans des de molt petita, i després sempre lo que va tenir ella, des de ben petita ja és que era una nina viva, desperta, que no volia dormir mai que sempre estava allà pendent amb uns ulls que ho miraven tot i tenia molt molt d'interès per les coses que passaven. I així com va anar creixent, saps sempre amb aquell interès per descobrir coses noves, de saber.

Ens vàrem donar compta des de ben petita, té una memòria fantàstica. Ella recorda coses de quan tenia dos anys i a vegades ens trobàvem que li fèiem el contrari i ens adonàvem que realment tenia raó. Quan ella te diu que ho sap es perquè ho sap.

I que passa? Que a na Clara basta que li diguis les coses una vegada. Li dius ses coses una vegada i ja no importa que li tornis a dir. Jo crec que aquesta escola ens ha anat molt bé amb ella; això de fer feina per ambients li ha permès descobrir moltes de coses. Per exemple si estudiaven els cavallets de mar i els altres sabien que era un peix i que el seu pare criava ses cries, ella sabia que tenia un cos de tants de mil·límetres i que vivia tant de temps.

Quan ens vàrem donar compta... Nosaltres trobàvem que teníem una nina espavilada i punt, però quan va acabar educació infantil la seva mestra ens va dir: “Escolteu, jo mai havia vist una nina com ella i jo crec que bé pot ser hauríem de fer un estudi sobre detecció d'altres capacitats, però quan la nena comenci ja que a Infantil no es fa...”

Aquest fet ens va venir com un poc de l'aire del cel. Jo per començar mai havia sentit aquesta paraula, nosaltres dèiem nits superdotats, però això era una cosa que tampoc

no hi fèiem massa cas. Na Clara va ser una nina que es va relacionar molt bé amb els seus companys, mai ha estat una nina que vagi amb supèrbia, jo penso que sempre ha estat valorada per els seus companys de classe.

Va ser començar primer de primària, be també cal dir i destacar que na Clara sempre ha tingut unes mestres que l'han afavorida molt. Na Margalida durant el primer trimestre ja ens va enviar a demanar i ens va dir: “na Clara destaca amb totes ses matèries i ho diuen tots fins i tot els especialistes. Jo crec que convindria fer-li les proves”.

Durant aquell curs, a l'escola no feien les proves i la vàrem dur a *Eskilet*, allà on li varen passar totes les proves i clar a ella li va encantar anar allà, a través de les proves ella arribava al seu límit. Clar, les proves de cada vegades eren més complicades i ella me demanava: -Mamà, quan hi tornaré a *Eskilet*?

I res quan varen acabar tots els estudis el responsable ens va agafar i ens va dir mireu: “Na Clara és una nena amb altes capacitats i té un coeficient molt alt i jo no n'he vist cap mai de tant alt per la seva edat”. Ara no record quin QI té exactament. És una cosa que nosaltres no li donem més importància i ens va dir que tenia una edat mental entre dos cursos i tres més.

No la vàrem avançar de curs perquè jo vaig pensar que si ella estava bé, per jo era el més important. Consideràvem que ella estava tan bé a la seva classe, amb els seus companys...

Després li varen fer les proves aquí (a l'escola) i els resultats va concordar amb els que havia obtingut al centre privat, L'orientadora ens va cridar i estàvem amb es tema de si posar-ho en “bulleta” o no. Nosaltres érem bastant reticents però l'escola ens ho va plantejar des de un altre punt de vista. Ens varen explicar que com més nens amb necessitats especials tenien més reforços podrien tenir i clar finalment vàrem dir que surti en “bulleta”.

Estàvem un poc així, jo els vaig dir des de un primer moment que no volia que la meva filla fos etiquetada i que tothom conegués na Clara com una nina amb altes capacitats. Era un fet que em feia molta por.

Na Clara té una maduresa molt gran. Pocs mesos després vàrem passar per un procés familiar molt difícil. El seu pare va morir. Na Clara ho va passar molt malament ja que el seu grau de maduresa era molt gran.

Ella ho va veure des de el primer moment. Va ser un accident i van ser unes hores d'ara sí ara no i clar ella es va adonar de tota la magnitud. Ho va veure tot tot tot tot i clar després ella se feia sa forta, fins un punt que jo li vaig haver de dir: - Clara, si has de plorar, plora i ella me deia : “no mamà tu ja ho passes molt malament”.

Però be, tots vàrem anar a teràpia i ens va anar molt bé. Na Clara Sempre troba eines per sortir endavant. Ara mateix torn a veure na Clara contenta, alegre...

Enguany na Clara fa tercer de primària i li està costant una mica. Clar ha començat més ses feinetes, ses coses més... I aquí a principi de curs ja comencem a sentir: “I això que estem fent és massa fàcil”, “Això es un avorriment”, “Això no se que”.

Na Núria (la seva tutora d'enguany) em va cridar i em va dir: “que et pareix si li don feinetes avançades a na Clara quan acaba? Jo li vaig dir que fes el que trobés sempre i que fos positiu i beneficis per la nina.

I clar després ens varen demanar i comentar si teníem algun cas dins la família. En Noel, el pare de na Clara va treure una enginyeria sense matar-se però mai va destacar per cridar l'atenció. La meva sogra quan eren petita la van avançar un o dos cursos (no ho record massa bé). A partir d'ençà va ser un desastre ja que no estudiava.

I ara, quina és la meva situació actual? Na Clara té un germà que té quatre anys i està cursant quart d'infantil a la mateixa escola que na Clara. En Nil és el germà petit de na Clara i el veig com ella.

En Nil fa coses que no li toquen i jo crec que tots dos van pel mateix camí. Tot i així són dos estils de nins molt diferents.

Na Clara té el sentit de la justícia, molt, però molt desenvolupat i adquirit. Per exemple quan anem amb el cotxe em demana: - “mamà aquí a quan pots anar?” i qualche vegada me diu: - “aquí vas massa aviat”.

Un altre exemple molt clar és que quan hi ha qualche injustícia a l'escola ve malalta. Em comença a dir perquè això era allò i no era així, perquè això és injust...

A na Clara li costa molt ser petita, ella voldria ser gran. Jo crec que quan sigui gran serà feliç de sa vida.

Un dels problemes que tinc a casa és que li costa molt creure. Quan la reny per qualche cosa que ha fet malament em diu: - “si no estem d’acord, ens hi hem de posar” I clar davant aquesta situació jo he de ser forta i li he de dir les coses molt clares – Clara, jo som la teva mare i tu ets la meva filla i la teva feina ara és complir les normes i fer e que et toca”.

Això li costa molt, ella pensa que la seva opinió és tan vàlida com la meva. Moltes vegades quan xerres amb ella et costa creure que estàs xerrant amb una nina de vuit anys. Ella pensa que sa seva opinió és tan vàlida com sa meva.

Una cosa a destacar de na Clara és que aquests darrers anys ha ajudat molt als seus companys de l’escola. Per exemple quan qualche nin necessitava ajuda ella hi anava. A na Clara també li cridava l’atenció que algun company de la classe no sabés contar fins a 10 i venia a casa molt angoixada i em deia: - “és que no sap contar fins a 10” i jo li havia de dir “Bé Clara, segur que sap fer altres coses” i ella em tornava a dir: “ Però mamà és que no sap contar fins a 10, com pot ser?”

La relació amb el seu germà és bastant bona, però com tots els germans es barallen, discuteixen... Però a pesar de tot això na Clara passa molt de gust d’ensenyar al seu germà, ja que a ell li interessen les coses que na Clara li conta.

En Nil és molt fantasiós i ells dos fan i desfan històries.... A dins l’àmbit familiar són bastant autònoms.

Actualment vaig a teràpia, ja que m’estic donant compte que na Clara també necessita que la tracti com una nina petita que és. Ara mateix m’estic esforçant cada dia, el dematí l’ajut a vestir-se (ja que abans no m’adonava i ja la tractava com una nena més gran, sent realment una nena petita), l’aixec del llit (a ella li encanta). Crec que fent això també és una manera de demostrar-li que jo també hi som. Però dir que sempre ha estat una nina molt autònoma: mamà jo ho faré, no importa que m’ajudis.

És una nina molt lògica, agafa les coses molt fàcilment. Desafortunadament el tema de la mort ha estat present a les nostres vides, des de que va néixer s’ha mort la seva padrina, dos tios meus i després el seu pare. A ella amb el tema de la mort no li pots contar “històries de nens petits” perquè ho té més que assumit.

Quan va morir la seva padrina, na Clara tenia quatre anys, ja va voler anar per tot. Va venir amb nosaltres a l'enterro, al tanatori, per tot. Després de la mort de la seva padrina, desgraciadament es va morir un padrí d'un amic seu i a ell li varen que havia "pujat al cel" i ella davant això va pensar: Al cel? I ella tenia molt clar que la seva padrina no havia anat al cel, sinó que la varen posar dins un calaixet.

Amb això vull dir que té molt clar tot el tema de la mort.

Un altre exemple relacionat amb aquest tema i totalment diferent: una mare d'un amigueta de classe va perdre el germanet que esperaven quan encara era a dins la panxa.

Aquest amigueta seu un dia a classe, tot trist, va dir que el seu germanet s'havia transformat en una estrelleta... I na Clara quan va sentir això va venir cap a casa i el primer tema va ser:

- "Mamà en J me diu que el ser germanet ha tornat una estrelleta, com es possible això? I jo li deia - "Clara això és una manera de dir que aquest ninet s'ha mort" I me contesta: - " I ha sortit de sa panxa i l'han enterrat a qualche lloc a que si? I jo li dic: "Sí Clara" i me diu: -" Idò com és que diu que s'ha convertit en una estrelleta" i jo - "Clara és una manera de dir-ho" i ja aquí tota indignada: -" No no, no li han dit la veritat, ell no ho sap i es pensa que el seu germà és una estrelleta. Tu has vist una escala que vagi al cel per posar el ninet a un a estrella?"

Sempre que anem amb el cotxe intent no posar les notícies perquè sempre em demana: - "Que ha passat? Un atemptat?" I sempre explica les notícies al seu germà... Un homes dolents que...

Per exemple quan va sortir la notícia d'aquella nena de Galícia que deien que els seus pares l'havien assassinada. Ella va començar: - "Que li va fer sa mare?" I clar jo no li volia dir sa veritat i me contesta: - "crec que no li varen voler fer res de bo" i jo li dic: - " i jo que sé!" i me contesta: -" però si no ho saps, pots pensar. I jo dic: té raó, puc pensar".

Na Clara vol estar amb tot i moltes vegades passa massa pena.

Ella ho sap tot. Una cosa que em crida molt l'atenció és que encara creu amb els Reis d'Orient, aquest fet em sorprèn molt! . Això deu ser perquè no li deu haver passat per sa neurona! Jo crec que la il·lusió li passa per damunt.

Jo sempre he estat molt honesta amb ella. Quan es va morir el seu pare la vaig agafar i li vaig dir: - “ Mira Clara t’he de donar una notícia molt dolenta: el teu pare ha tingut un accident de cotxe i ha mor”.

Tanmateix amb ella és impossible xerrar-li amb mentides i contant-li històries que no existeixen.

Crec que el que més la pot tranquil·litzar és dir-li ses coses tal com són; avui estic preocupada per tal cosa, ara estic així però no es per tu.

Na Clara a vegades me diu: mamà me sap greu posar-te ses coses difícils. Li costa moltíssim assumir que no té la raó i moltes vegades no ho vol veure.

No es conforma amb les respostes simples, sempre hem de dur ses coses fins al final.

Aquest fet qualque vegada es fa un poc feixuc.

Ara tenim una au pair amb nosaltres, sa mare del meu home era francesa i clar a casa també xerrem francès. Ara ja demana: me fas un dictat en francès? Ella amb una vegada d’haver vist sa paraula escrita ja la sap escriure.

Ella necessita moltes coses noves, innovacions, jocs de nins més grans, ella amb el tema dels doblers, ja fa dos anys que torna el canvi perfectament. No necessita estudiar les taules de multiplicar perquè ella ja sap com les ha de trobar i arriba un moment que ja li dius que ho faci com ella vulgui.

Fa música (flauta travessera) i llenguatge musical. I després fa judo, ja des de petita la psicomotricitat gruixada és la que li va costar més, i sa fina perfecte. I també canta a una coral. I encara diu que vol fer més coses (vol anar a natació etc.).

Ella va a dormir i llegeix abans. S’adorm llegint. Dormen junts a dins el mateix llit amb el seu germà.

En Nil disfruta escoltant na Clara.

Com a mare m’acosta molt veure na Clara com una nina de vuit anys.”

(Xisca, entrevista personal, 16 de desembre de 2015)

Clara, com et descrius a tu mateixa?

“Jo som mitjana, guapa, simpàtica, carinyosa, bona companya, agraïda, m’agrada la música i vaig a flauta travessera i no és molt difícil.

M’agrada llegir, m’agrada l’equitació i tinc tres llegües. Me les Lo que li agrada més a la meva major és dutxar-la li encanta dutxar-se.

Al meu temps lliure faig judo, vaig a llenguatge musical, pintura, a flauta travessera i després vaig a coral. Avui tinc un concert i vaig a dinar a ca uns amics i després tinc assaig de flauta travessera.

Tinc un germà però és molt pillo. A vegades me fa pessigolles i a vegades quan estic dormint em bota damunt. Tinc una au pair de França.

M’agrada fer deures i a vegades me fa un poc de peresa posar-me a fer els deures. L’assignatura que m’agrada més és música, anglès i català. Les matemàtiques no m’agraden massa.

Amb els meus amics me duc bé. La meva millors amigues són na Cèlia i n’Antònia

Vaig enviar la carta als Reis fa molt de temps”.

(Clara, entrevista personal, 18 de desembre de 2015)

Professora d'infantil de na Clara,

“Vaig ser la mestra de na Clara durant els tres anys d'Educació Infantil. Na Clara era una nina molt sociable i no tenia cap problema per compartir moments de joc amb els seus companys. També li agradava molt estar devora la mestra i ajudar-la amb el que podia.

Na Clara va començar a destacar als quatre anys. Em va cridar molt la seva facilitat a l'hora de llegir, d'escriure i de fer operacions matemàtiques, coses que a l'escola no treballàvem directament.

A més, també raonava i et feia preguntes típiques d'edats superiors.

Quan va morir la seva padrina va estar nirviosa i moltes vegades pessigava i estrenyia als seus companys.

El tema de la mort ho tenia ben clar, ens ho va explicar perfectament. Quan es va morir la seva padrina ens va contar tot el procés: des de l'enterrament i que la van posar dins un bagul, entenia perfectament tot el procés que duu el tema de mort.

Li costava una mica la resolució de conflictes, ella sa seva primera reacció era estrènyer, ella deia que no ho feia aposta, però ella sabia que feia mal als nens i si varen tenir una sèrie d'entrevistes amb la seva mare perquè estava com a nirviosa.

Na Clara té un caràcter fort, ella sap el que vol i per fer-la canviar d'opinió li has de raonar les coses molt. Si xerraves amb ella i li donaves la teva explicació i les teves raons, la podies fer canviar. En canvi si li deies Clara així no! A ella no li anava bé. Li havies d'argumentar les coses.

Els seus dibuixos estaven molt bé, feia unes figures molt realistes. A tres anys no va destacar però a quatre i a cinc ja feia uns dibuixos molt ben fets. A quatre anys els nins encara no fan la doble figura i fan una línia, ella ja feia la doble línia i feia uns detalls. En conclusió pintava molt bé i les feines també eren perfectes i molt ràpides”.

(Bàrbar Munar, entrevista personal, 3 de gener de 2016)

Tutora de segon cicle de na Clara:

“No hem parlat del tema de la mort dins l’aula. Si que ha sortit el tema dels diferents tipus de família, ja que també hi ha una altre nina de mare fadrina dins l’aula.

Na Clara intenta resoldre els conflictes parlant i raonant, encara que ella vol tenir la raó. Si no ho aconsegueix així va a la mestra, però ja sol estar nerviosa i a vegades ja ho explica plorant.

Moltes vegades si no hi està implicada té molta facilitat per dir-ho.

A nivell de feina s’implica en totes les assignatures i no et sabria concreta a quina més d’elles.

Com a persona és molt educada i molt responsable. Molt més madura que els altres a l’hora de prendre decisions i assumir responsabilitats.

És una nina constant i li agraden els reptes. Compleix amb el que li demanen però moltes vegades en demana activitats més complicades.

Li agrada participar de les bromes dels adults i sempre que pot em demana si em pot ajudar. És feineria i servicial, no es fa gens pesada, sap quan pot i quan no pot intervenir. Per tot això es guanya l’efecte de tot el professorat que l’adora.

És una persona encantadora.

A nivell d’amics i aula és on veig més dificultats, la volen com una companya que els ajudi en les tasques acadèmiques i artístiques, però no la cerquen tant per jugar.

No està discriminada, està integrada (té dues amigues molt bones que no la deixen mai), però hi podria estar més.”

(Uris Mercadal, entrevista personal, 16 de desembre de 2015)

Professor de música de na Clara,

“Dins la classe de música és una nina com les altres, ben normal i corrent com les altres, per tant a l’hora de fer música quan fem activitats musicals teòriques ella ho sap, però mai vol saber més que els altres, mai vol aixecar sa ma sa primera; ella sap que ho sap i pareix que dona l’oportunitat als altres. De fet quan li demanes, ho sap perfectament.

A més, ella va a música. Me pareix que toca la flauta travessera. Per tant per activitats de lectura i rítmica, venc a dir a aquest nivells tant baixos que nosaltres fem a l’escola de primària, ho te més que assumit i mes que controlat. Per ella no és cap problema ni cap situació totalment nova. Com que ella ho sap, no vol fer veure als altres que en sap més que ells. Actua bé.

De petits toquen percussió, comencen amb xilòfons, metal·lòfons, els carillons i ella amb és piano, com d’altres, no te cap problema perquè ella coneix la lectura i sap on són les notes i per tant no li costa gens això.

Ella sap que hi ha més coses més endavant, però ella sap que nosaltres a primària no les expliquem i per tant ella ja ho sap.

Un exemple molt clar: ella sap que després d’una corxera hi va un semi corxera i una fusa. Però jo no li puc explicar a la resta dels nens de la classe perquè tanmateix no entenen ni les corxeres. Per tant és una cosa que ella ja sap.

Ella està totalment integrada dins el grup, participa positivament dins el que hi ha. Amb els companys molt bé, si és ajudant ajuda, si ha de tocar ho fa.

Ella sap perfectament que no és el moment de destacar, el seu comportament és excel·lent i te unes habilitats socials que ho veu i per tant no te cap demostració a fer, no ho necessita.

Li encantar fer música com els altres.”

(Miquel Bauçà, entrevista personal, 16 de desembre de 2015)

PT (pedagoga terapèutica) de primer cicle de na Clara,

“Na Clara sempre ha estat una nina que ha destacat moltíssim a nivell intel·lectual. Ella tenia uns interessos molts diferents als dels altres nins.

A ella li agradava molt més estar amb els mestres que amb els seus companys ja que ens demanava unes coses que amb els seus companys potser no els podia xerrar.

Sempre ha estat una nina que apart de la intel·ligència que té ha estat molt bona companya sempre. Ens ha ajudat moltíssim. Ha estat un referent per els nins que tenien dificultats. Podies posar na Clara que ajudés a qualsevol nin perquè ho feia com una mestra més. Això també cridava molt l’atenció.

Després va tenir una mica de davallada pel tema del seu pare que va morir.

A na Clara li va costar una mica acceptar-ho i ubicar-se, ja que tot va succeir en un dia. En aquest moment na Clara no sabia gestionar massa les emocions però així tot ja et feia una descripció del que sentia que no era la típica que trobaves en altres nins.

Era una descripció molt més àmplia i molt més elevada; ella no et deia estic trista, ella et feia unes altres explicacions.

És exageradament madura, ajuda molt als altres. Era com una PT més ella.

Tenia una capacitat de memòria fabulosa i ho feia exactament com jo.

Tenia un nivell molt més superior que els altres, però així i tot era molt còmode estar amb ella perquè ho feia tot per iniciativa pròpia, no cercava més, sinó que ja anava ajudar als altres.

Ella abans de llegir un llibre, preferia ajudar i això estava molt bé. Ens hagués agradat estimular-la una mica més, però no hi havia recursos.

El que si que feia ella era anar a fer racons interactius a un altre nivell i li agradava molt molt.

Sempre ha estat un líder molt positiu a la classe; ella destacava per la seva capacitat però sabia estar al seu lloc. No era mai prepotent, inclús moltes vegades petitona hagués pogut demanar molt més i no ho feia anava ajudar als altres.

Té inclús sa visió de saber que hi ha nens que necessiten més ajuda i ella calla i no demana més.

És un líder molt positiu. Ella sempre ha tingut control amb ella mateixa i això pobreta li ha anat malament ja que nosaltres no l'hem estimulada al seu nivell.

Té una gran capacitat de relació, però també és una nina molt autònoma. Té una personalitat molt definida i ella juga amb qui vol i com vol.

Na Clara no té grupets i té molt clar que si un ho fa malament, ho fa malament i encara que sigui el seu millor amic, ella sap que ho ha fet malament.

Viu d'una manera assertiva, és tan intel·lectualment com emocionalment d'altres capacitats.

Amb aquest sentit na Clara és una adulta més; però al fons és una nina.

Na Clara el que sempre feia era estar devora els mestres, perquè amb nosaltres podia parlar d'unes coses que amb els seus companys no podia.

Na Clara és la típica nina que la veies sempre devora la mestra, però no per dependència ni perquè necessités res, sinó pel que he explicat anteriorment. A més a més ho agafava tot.

No la destacaria només per la part intel·lectual sinó també per la part emocional. És increïble en tots els sentits.

Quan s'equivoca ella ho veu, té molta facilitat. Va fer un poc de davallada amb la mort del seu pare, no entenia massa bé aquell sentiment que sentia però crec que després ho va gestionar molt bé.

Li encanten les converses amb els adults, li encanta.

No duu cap problema. No és gens altiva”.

(Bel Rigo, entrevista personal, 17 de desembre de 2015)

Professora d'educació física (segon cicle) de na Clara,

“Jo conec el curs de na Clara des d'enguany, però pel que jo he avaluat enguany: la figura humana, les parts del cos, les articulacions i a nivell motriu hem estudiat: la relaxació, la respiració (que ells siguin capaços a un joc de saber quan s'han d'aturar) i finalment que també els nins sàpiguen quin moviment motriu han de realitzar a cada situació.

I tot això ho té molt bé, bé és que ella ho té tot molt bé.

Jo per exemple no ho vaig saber que era d'altres capacitats, jo no ho sabia. Per què? Perquè no és la típica nina d'altres capacitats, és una nina molt bona.

Quan vaig fer una prova teòrica de tota la pràctica que vàrem fer, ella amb un minut ho va tenir fet, però amb un minut. Els hi vaig demanar tot e que havíem treballat a classe: les parts del cos, destacar que fa un dibuix d'una persona...

La consciència corporal que té és impressionant, vull dir s'esquerra i la dreta ho té claríssim encara que l'embullis. Amb un moment et contesta. És molt important la consciència que té del seu cos.

Ara mateix no té cap problema greu

Jo la vaig contenta a educació física. Ella sempre ve i me diu: bon dia mestre.

Quan un joc no funciona jo sempre l'atur i ella és la primera en raonar i mirar perquè el joc no ha funcionat. Ella m'ajuda i molt de pics me diu: -És que si no resolem això, no podrem jugar. Com a dir...

És vera que els nins dins la classe no la tenen com un líder, molts de pics diuen: -Això na Clara ho sap, però no de manera despectiva.

Ella no es fa notar, sempre intenta passar desapercibuda. Ella dins lo seu. No és de voler cridar l'atenció”.

(Maria Antònia Obrador, entrevista personal, 17 de desembre de 2015)

Professor d'educació física (primer cicle) de na Clara,

“Bé, és una nina que molt bé. És una nina d'educació física de notable a nivell motor. A nivell cognitiu és una nina molt madura amb una capacitat de raonament avançada per la seva edat, però contràriament a altres casos de nins amb altes capacitats, que he tingut bastants... En quinze o setze anys de feina dona per a conèixer molts tipus d'alumnes.

Els altres casos eren nins que han tingut problemes de socialització i clar a educació física això és veu molt clarament perquè estàs un poc obligat o competeixes habitualment.

Les emocions s'intensifiquen i clar els casos d'altres capacitats que he tingut són infants que els hi costa molt acceptar la frustració.

A més a més el tema de l'afectivitat en infants amb altes capacitats que jo he tingut; són infants que tenen una afectivitat poc desenvolupada per dir-ho d'alguna manera.

I na Clara és una nina molt afectiva per dir-ho d'alguna manera. És afectuosa, expressa emocions... també té molt de sentit de l'humor.

Jo he tingut nins amb altes capacitats a altres escoles que els mestres ens hem vist obligats a xerrar amb l'equip docent i posar en marxa diferents plans d'actuacions en concret. Aquests casos són nins que accepten molt poc el tema de la frustració.

Tenen problemes de socialitzar-se i moltes vegades els avancen de curs sense estar preparats a nivell emocional i maduratiu”.

(Rafael, entrevista personal, 18 de desembre de 2015)

Companya 1 de classe de na Clara,

“Na Clara és una nina molt estudianta, és rossa, li agrada tocar la flauta travessera i va a cant. Ens duem molt bé i ha vingut dos pics a dormir a casa meva, ha vingut a les meves matances i també ha vingut amb jo a l’aniversari de n’Antònia i després ha vingut a dormir a casa meva. Hem jugat molt amb la meva germana. D’ella destacaria que m’encanta així com és”.

(Anònim, entrevista personal, 18 de desembre de 2015)

Company 2 de classe de na Clara

“Na Clara ho fa molt bé. No és la meva millor amiga i sovint tenim algun conflicte. Na Clara és bona companya i a vegades és un poc dolenta perquè moltes vegades diu “Cèlia i Guillem muà, muà”. Només per això, però ho diu molt de pics. Quan ho necessitem ens ajuda molt”.

(Anònim, entrevista personal, 18 de desembre de 2015)

Companya 3 de classe de na Clara,

“Elles dues són ses meves millors amigues. Na Clara sempre fa els deures quan acaba de dinar, es concentra molt i és molt divertida. Anem a flauta travessera juntes i avui hem de fer un regal a la professora perquè és el darrer dia de classe. És molt llesta i li agrada fer les coses amb molt d’interès, a més d’això te una mare molt respectuosa. En Nil molt bé, però és molt pillo. A na Valentina (la seva au pair) sempre li fa la contrària, no fa bonda. Tampoc fa cas a na Clara. Tota la seva família és molt simpàtica, sempre em cuiden. N’Antònia, na Clara i jo ja ens coneixem de molt petites”.

(Anònim, entrevista personal, 18 de desembre de 2015)

Companya 4 de classe de na Clara,

“Na Clara em crida l’atenció perquè dibuixa molt bé, te molt bon caràcter, és molt amable, escriu molt bé, li agrada molt fer feinetes i participa molt el temps de classe. Quan no entenem qualche coseta ens ho explica”.

(Anònim, entrevista personal, 18 de desembre de 2015)

Company 5 de classe de na Clara,

“Na Clara fa les feines molt ràpid, que també dibuixa molt bé. Tothom li diu que dibuixa molt bé. És una nina baixeta, es duu bé amb els amics. També sap fer moltes manualitats”.

(Anònim, entrevista personal, 18 de desembre de 2015)

Companys 6 i 7 de la classe de na Clara,

“Na Clara és la millor, és molt bona estudiant i mai repetirà. Ens duem molt bé amb ella. És molt bona en matemàtiques i amb els estudis en general. També dibuixa molt bé”.

(Anònim, entrevista personal, 18 de desembre de 2015)